

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap	SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL: Városház és nagytemplom utca sarkán hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők. Kéziratok nem adnak vissza,	Előfizetéseket és hirdetések elfogad helyben SÁMUEL A. LAPTULAJDONOS. Ugyanitt egyes számok is kaphatók. Egyes szám ára 10 kr. Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.
Előfizetési ár:		
Egész évre . . . . . 5 frt — kr.		
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.		
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.		

Közérdek.

Mint már lapunk mult számában jeleztük, a „Szarvasi Lapok“ f. hó 16-iki száma illetve abban „egy nem képviselő“ védelmébe vette városunk képviselő testületét azon állításokkal szemben, melyeket a helybeli polgári leányiskola segélyezése érdekében írt cikkünkben megkoczkáztatni merészeltünk.

Megvalljuk, midőn első cikkünk hatását észleltük közönségünk egyik másik tagjánál majdnem megdöbbsentünk azon gondolattól, hogy az ügy iránti lelkesedésünkben, a meglevő állapotok feletti sajnálkozásunkban s a városunkban uralkodó irányzat miatti szégyenérzetünkben talán kissé erősebb hangon szólaltunk meg s az ügynek, melyet elősegíteni akartunk talán épen ezzel majdnem romlását segítettük elő.

Ebből kifolyólag természetes, hogy bizonyos kíváncsisággal vártuk azt a védbeszédet, mely mint mondja védeni ugyan nem akart, de bevallott célja szerint aposztrofálni szándékozott azt

az áldozatkésztséget, mely városunk képviselő testületében 3 év alatt nyilvánult. Védbeszéd helyett tehát dicsőnimuszt, czáfolat helyett oly okoskodást kaptunk, mely állás pontunk helyessége felől nemcsak hogy teljesen megnyugtatót, de állításainkat egytől egyig igazolta.

Nem lehetetlen, hogy e felfogásunkat maga azon cikknek írója fogja legjobban megcsodálni, s épen azért, ne vegye rossz néven, ha egy kis magyarázattal szolgálunk egyrészt első cikkünk intenciójához, gondolat menetéhez, másrészt bátorságot veszünk annak az aposztrofáló cikknek tévedéseit, álokoskodásait s kiindulási pontjának helytelenségét kimutatni.

Mi volt a mi célunk? Kimutatni azt, hogy e város nemes czélokért nagyon keveset áldoz, bebizonyítani azt, hogy e város évi kiadásaiban szégyenletesen csekély az az összeg, mely közművelődésünk emelésére van szánva. S ezzel kapcsolatban, nagyon természetes, sajnálkoznunk, szégyenkeznünk kel-

lett ily czélokért való áldozatkésztség hiánya felett, kárhoztatnunk kellett azt az irányt, mely csak azt tekinti, mi kézzelfogható, szemmel látható haszon háramlik abból a 2—3 ezer forintból, melyet a képviselő testület erre vagy arra a célra megszavaz. Akkor sem volt, ma sincs szándékunk az okatlan pazarlást dicsőíteni: de helyeselnünk tudjuk az anyaginak azt a feltétlen bálványozását, mely népünk s ki mondjuk nyíltan, városi képviselőtestületünk számtalan tagját uralja. Nem tudjuk, nem is fogjuk soha helyeselnünk azt a felogást, mely nálunk uralkodik az elméken, mely az embert vagyona, fizetett adója, földje, ökrei után bocsúli.

Azt panasztoltuk, hogy városunk iskolákra nagyon keveset áldoz s nem tekinti kötelességének oly intézet segélyezését, mely társadalmunk miveltségének emeléséért eddig is nagyon sokat tett s céljának mindig híven megfelelt.

S mit tesz már most az a nem képviselő? Dicséri a város áldozatkésztségét elmondja, mennyit szavazott meg

TÁRCZA.

Abránd és Való . . .

— írta P. —
(Folytatás.)

Augusztus vége felé járt az idő. Pár napja volt még s aztán Pestre akart menni. Mit tevő legyen? Egész az utolsó napig kerulte Győriék házáat s csak akkor ment bucsuzni, mikor tudta, hogy pár óra múlva utazni fog. Komoly, szinte szomorú arccal lépett a házba, melyhez gyermekkorának legszebb emlékei csatolták. Az első kivel találkozott, Győriné volt.

— No hála istennek, — így fogadta ez őt, mégis eljött Sándor, már azt hittük, bucsu nélkül fog távozni falunkból.

— Így is nehezemre esik a távozás, felelte Sándor.

— Hogy is szánhatta rá magát arra a

pályára, hát nem jobb lett volna Pistámmal együtt a jogot hallgatnia Pécsen?

— Ehhez van kedvem s talán jobb is lesz így.

— Hát csak segítse Istenem. De jön, ott benn vannak a gyerekek.

Sándor szótlánul követé a nőt, ki sajnálkozó hangon mondá gyermekeinek:

— Nézzetek, Sándor bucsuzni jött, Pestre megy.

— Mikor? kérdé Róza.

— Még ma, felelt Sándor.

Mindnyájan elhallgattak, kiki érezte, hogy ez óra kettőjükre legalább végzetessé válhat. Győriné először szólalt meg.

— Sohase busuljon azért fiam, lesznek szünidők, akkor hazajön s csak felkeres benünket. De nézd meg csak Pistám, hol van atyád?

Pista kiment, anyja nemsokára követte, hogy a cselédeknek valamit kiadjon. Róza és Sándor szótlánul ültek egymás mellett; végre a leány törte meg a csendet:

— Aztán gondol-e majd néha reánk

abban a nagy városban? Jutunk-e eszébe mi falusiak?

— Hogyne, mond Sándor, hisz tudhatja, hogy körükben lennem volt reám nézve a legnagyobb boldogság.

Róza észrevette, hogy nem jó térre vitte át a társalgást, másra fordította tehát a szót.

— S mit fog ott tenni csupa idegen között? Én nem tudom, csak hallottam, de borzasztónak festettek előttem a pesti életet.

Én magam sem ismerem, szölt az ifju, de azt hiszem tulás az egész. Küzdenem kell, mindenesetre, de ezt mind elviselem a czélért, a mit kítűztem magamnak.

— Szivemből szerencsét kívánok önnek, mondja Róza.

— Szabad egy őszinte kérdést tennem? kérdi Sándor, nem fog megnehezteni rám?

— Mért, felel a lány, felteszem önről, hogy sérteni nem akar.

Gondol-e néha rám? Nem fogja-e felejtteni a kántornak fiát, kivel annyit ját-

a városi képviselő testület vasútépítésre, népkertre, Károlyi kastélyra, tűzoltóságra, egy szóval, mennyit fordított *céltudatosan közhasznú intézmények létesítésére.*

A 3 év alatt megszavazott összeget 131.000 frtra teszi, ebből: Ferencz József alapítványra, az egyetlen szorosán közművelődési célra 3000 frt jut (az ovoda megváltását nem számíthatjuk ide, mert itt a város 230 frt értékű adósság kifizetéseért 3500 frt értékű vagyont kapott ajándékba.).

Tehát csak a mi állításunkat igazolja ezzel az a nem képviselő, azt az állításunkat, hogy nálunk az anyagi haszonra tudnak előlegezni (másnak nem vehető) pár ezer forintot, de iskolákra pár fillért is nehezen juttatnak.

Elismerjük, hogy az a 131,000 frt nem kidobott pénz s nagyon is jól tudjuk, hogy az mind a város polgárai jólétének emelésére fordított *beruházási* kiadás, de bizony művelődésünket vajmi kevésbé mozdítja elő. S már pedig a társadalmi életnek főczélja a műveltségben való tökéletesedés, melyet a szentírás is figyelmünkbe ajánl, melyre bennünket a tudomány óriási haladása kötelez.

S ebből kifolyólag azt hiszem, nagyon is fontos érdeke a társadalomnak gondoskodni oly intézetekről melyek e fontos czélja eléréséhez vezetnek, közös érdeke minden osztálynak, különösen megbecsülni mindazt, a mi a műveltség megszerzésében segítségünkre van.

S lássuk csak e tekintetben milyenek a mi viszonyaink? Szomorúak. Felhozom a legfontosabb példát, mely jellemző a szarvasi népre s fiaira.

Itt van a főgymnasium, olyan intézet, melynek e város szellemének fejlődésére gyakorolt áldásos befolyását, azt hisszük, senki sem akarja kétségbe vonni, eltekintve attól, hogy számtalan család, iparos, élete fenntartásához szükségelt jövedelmét is ez intézet fennállásának köszönheti. S népünk fiai, városunk lakosai bizony nem becsülik meg kellőképp az ez iskola nyújtotta előnyöket, az általa adott műveltség megszerzésére nagyon kevesen törekednek, szarvasi tanulóink száma évről-évre apad. De ez még hagyján. De nagyobb baj az, hogy évek óta a szarvasi főgymnasium leggyengébb tanulói közé a szarvasiak tartoznak. A népiskolákból a gymnasium első osztályába kerülő fiúk oly gyengék, hogy a tanári kar irántuk való legnagyobb figyelem mellett is alig tudja őket valamire vinni.

S hol itt a hiba? A tanároknak, kik más, vidékről jött tanulóik szellemi fejlődését minden különösebb erőfeszítés nélkül tudják irányítani, elősegíteni? Vagy a néptanítóknak, kik talán nem képesek növendékeiknek a főgymnasium tananyagához a szükséges alapot megadni? Azt hiszem nem? Hiba itt az a közszellem, mely az ész kincseit kevésre becsüli, hiba itt a közfelfogás, mely az iskolát kényszerű rossznak tekinti.

S ez a felfogás, ez a közszellem, mely már a gyermeket is gátolja tanulásában, oka a meglelt férfiak sajátos gondolkodásának, mely abban nyilvánul, hogy mindazt, a mi nem anyagi haszonnal vezet, semmibe vesz vagy legalább is kevésre becsüli.

Ezt a közfelfogást, mely városi-képviselő testületünknek, fájdalom, sok

tagja uralja, kárhoztattuk mi s ha valaki ez állításunkat czáfolni akar, próbálja meg következő kérdéseinkre is válaszolni. Hány eset volt s van arra, hogy Szarvason a földműves osztályhoz tartozó polgárok akár végrendeletileg, akár életükben említésre méltó alapítványokat tettek? Tett-e ennek a városnak képviselő-testülete valamit is arra nézve, hogy a mi fiaink kedvet kapjanak a tanuláshoz s jobban megbecsüljék azokat az előnyöket, melyeket ily intézetek nyújtanak? Vagy egyáltalán jutott-e észbe valakinek ily nemű adakozásnak nemcsak nemes, de közhasznú volta is?

S menjünk tovább. Az egy főgymnasiumi tanszék fizetésén, ismétlő ipariskolai költségeken s a lapokra való előfizetési kiadásokon (mint már jeleztem összesen 5—6000 frton) kívül mit áldoz városunk iskolai, kulturális czélokra? Áldoz-e valamit az irodalom, művészet, (bocsánat, hogy Ceres szobrát ide nem számítjuk), színészet emelésére? Vagy ezek nem elég fontos tényezői közművelődésünknek?

Sokan azt felelik erre, minek adjon a város iskolára, mikor ezekről az egyházak gondoskodnak. Teljesen igaz ez, de annyival inkább van kötelezve e város arra, hogy oly irányban hason támogató segítségével, hová az egyházak áldozatkészsége ki nem terjedhet.

Vagy ezen általam említett dolgok terra inkognita? Azok lehetnek népünk számtalan, egyes tagjai előtt, de nem szabad azoknak lenniök e város ügyeit vezető testület szemében, mert annak kell tudnia, hogy nem csak vasutra, artézi kutra, népkert, stbre van az „embernek“ szüksége. Vagy az „ész“ mi

szott, s ki annyi kellemes órát eltöltött körében.

Róza elkomolyodott. Várta s mégis félt e kérdésektől. Nem tudta, mit válaszoljon hirtelen. Végre így szólt:

— Mindig szívesen láttam önt bátyámmal, mert tudom, hogy nagyon szeretik egymást.

Sándor meglepetve nézett a leányra. Nem értette volna meg őt? De hisz világosan beszélt. Keble erősen zihált, szíve dobogott. Majd így szólt:

Nem úgy értettem én, de . . . engedjen meg, én nem bírom tovább — s ezzel megragadta a lányka kezét — én szeretem kegyedet, mondja, viszonzozza-e érzelmemet?

Róza arcát láng borította el, keze remegett a Sándoréban s fojtott hangon válaszolt:

— Bocsásson meg Sándor, én nem tudom, mit érzek ön iránt. Engedjen időt, majd 2—3 év múlva . . . Hiszen gyerekek vagyunk még.

Sándor elcsüggedve bocsátá el Róza kezét. Megértette a választ.

Ekkor jött be az anya. Csak leányára kellett néznie s azonnal tudta, mi történt.

— Nem volt még benn atyád, Róza?

— Nem mamám.

Alighogy kimondta ezt, betoppant az öreg. — Nos öcsém, hát megyünk? Derék, nagyon derék, csak iparkodjék, az orvosi pálya szép s esze, szorgalma van hozzá.

Sándor alig birt pár szót mondani az öregnek s néhány percnyi ott időzés után távozott.

Mikor Rózával fogott kezét, bucsuzóul szeme közé akart nézni, hogy onnan merítsen reményt, bátorságot a küzdelemre; de az lehunyta pilláit, mintha örökre meg akarta volna Sándort minden reménytől fosztani. Mint egy részeg, úgy ment el Győriektől. Egész valója csupa láng, homlokán gyöngyözött a verejték, agyában egymást kergették az örülnél örültebb gondolatok s aztán a fájdalom, mely elfogta szívet, einé-

mitá ajkát, át ment egész testén, alig birt hazamenni.

Atyja, ki régen gyanítá fia baját, biztatta őt, hogy ne busuljon, jó orvos az idő, majd megvigasztal, meggyógyít. „Keress fiam — így szólt neki — a munkában üdülést s vigaszt minden bajod ellen, ez hidd el, a legnagyobb kint is lecsillapítja.“

Sándor elmélázva hallgatta atyjá szavait. Majd utána látott mindennek, a mi még végeznie kellett s kocsira ülven elment Paksra, hogy onnan a gőzhajóval Pestre folytassa utját.

Győriéknél Sándor távozása után az anya és leánya magukra maradtak. Gondolataikba mélyedve ültek jó darabig. Róza nem mert anyjára nézni. Vádolta lelkiismerete, hogy talán kegyetlen volt Sándorhoz, hogy nagyon is hidegen utasítá vissza annak őszinte ragaszkodását. De mit tegyen? hazudjon annak a kit becsült, megcsalja azt, ki nem érdemli meg. Anyja ki figyelni kezdett rá, megkérde, mi történt közöttük?

Róza ekkor odaborult anyja kebelére

nálunk a legfelelősebb tulajdona az embernek s az iskolák csak arra valók, hogy téli időben, mikor a gyermek a mezőn nem alkalmazható, ne háborgassa otthon szülei nyugalmát? Ha ezt a hitet vallják, minden állításunkért készséggel fejezzük ki sajnálatunkat.

De lássuk csak milyen alaptól indul ki a mi igen tisztelt lapársunk, illetve az az „egy nem képviselő“, midőn cikkünk rosszalása mellett elismerésre méltó bátorsággal dicséri képviselő-testületünk áldozatkészségét?

„Sohasem helyes dolog az, ha egy város gazdálkodását úgy a szellemi, mint az anyagi haladás terén nem a közérdek szempontjából bírálgatjuk. Aláírjuk, de kérjük, mi az a közérdek, hol kezdődik, hol végződik, vagy az általunk kívántak sértik a közérdeket? Ugy értette volna, hogy a leánynevelő iskola segélyezése ellenkeznek a közérdekkel? Azt akarná mondani, hogy elég nekünk, ha az anyagiakban bővelkedünk s a szellemieket megszerezük-e s hol, hogyan, az mellékes kérdés, az nem képezheti egy város képviselő-testületének gondoskodása tárgyát? Ilyen gondolkozást, már bocsásson meg, de egy nem képviselőtől fel nem teszünk.

S ki állította, hogy a leányiskola csak egy társadalmi osztály iskolája? Ki mondta, hogy azzá legyen? Hiszen mi épen azt a nézetet gunyoltuk, mely ez intézetet csak az intelligentia iskolájának tartja. Vagy a „nem képviselő“ felfogása nem engedné meg, az ő társadalmi kasztrendszerre lehetetlenné tenné, hogy iparosok, vagy földművesek leánygyermekkei kicsivel többet tanuljanak ily iskolában, mint a menyeyt a népiskolában tanulhattak? S

és sirt. Ki kellett törnie az előbbi óra kinos hatása után. S ilyen a nő. Képes a legnagyobb fájdalmat is szívébe zárni, meg tudja parancsolni érzelmeinek, hogy avatatlan szemeknek ne mutassák a lélek küzdelmét, ne árulják el a belül dúló vihart: de hagyj csak magára, eltűnik ereje. Mikor nem kell attól tartania, hogy idegen is látja, mikor csak a szerető anya van mellette, megered könnyezéapora, utat tör magának az elfojtott fájdalom s zokogássá válik a büszke lélek erőszakos uralma. Lesd meg ilyenkor a nő s meglátod, minden gyengeségét. S Róza a fiatal leány, kereshetett-e másutt vigaszt, mint anyja kebelén, várhatott-e mástól megnyugtató szót, mint attól, ki mint nő szülöttje helyzetét legjobban megítélhette. S a midőn a könnyek onyhitettek fájdalmán, elmondta Róza mindazt, a mit Sándor neki s ő Sándornak mondott.

„Bocsásson meg anyám, így végzé szavait, tudom, kedveled őt s én is tisztetem, becsülöm, de szeretni, úgy a mint nő férfit szerethet, nem tanultam, nem tudom.“

vajjon az igen tisztelt „nem képviselő“ kasztrendszerében az egyes osztályok érdekei művelődési szempontból annyira eltérők-e egymástól? A műveltség felé való törekvésben lehet különböző a különféle társadalmi osztályok célja? Ezt nem hisszük el. Különböző lehet a megvalósítandó cél, a gyakorlati élet, az egyes osztályokra való munka szempontjából, de egynek kell lennie a műveltség utáni törekvésben. A mérték, a fokozat, melyet egyes osztályoktól várhatunk, az igen, különböző, de különbségeiben ez sem oly állandó, hogy változást nem szenvedhetne. Elég itt talán annyit mondanunk, hogy egy századdal ezelőtt más volt a műveltség mértéke minden egyes társadalmi osztályban, mint ma.

S ne tessék azt feltenni rólunk — erre nagyon is kérjük — hogy mi ugyanazon szempontból ohajtanók a leányiskola segélyezését, mint a milyen „célból“ (talán itt is szempont akart lenni?) szavazták meg a vasut stb. költségeit. Jól tudjuk mi kérem, sőt meggyőződésünk, hogy ha a leány, vagy bármiféle iskolákat a vasut, Károlyi kastély stbvel egy cél, egy kalap alá lehetett volna foglalni, akkor a városi képviselő testület már rég megszavazta volna az évi segélyt. Azt sem mondtuk, hogy a leányiskola segélyezése fontosabb s előbbre való egész község érdekeit magában foglaló intézményeknél, de azt merjük állítani, hogy azokkal a közérdekkel egy sorban s egy időben méltó helyet foglalhat ez is.

Ugy bizony kedves „egy nem képviselő“ uram, az a különbség közöttünk hogy ön *közhasznú intézmények iránti áldozatkészségéért dicsérte a képviselő-*

Az anya figyelemmel hallgatott reá s bár igazat adott neki sajnálta leányát.

„Te tudod leányom, így szolt neki, mit mond szived. Fogadd meg annak tanácsát, de fontold meg jól, hogy a kimondott szó végzetessé válhat rád nézve. Lásd, manapság oly kevés az igazán szerető szív, el ne dobd azért magadtól, a mi becses lehetne előtted.

„Érzem én azt anyám, de nem tehetem mást. Hiszen gyermek vagyok még, Sándor is az. Ki tudja, ő nem felejt-e el engem, ha a nagy világgal megismerkedik; holnap mást lát s vége szerelmének.

Igazad lehet, mond Györiné s én nem is erőszakolom rád Sándor szerelmét. Nem volnék anyád, ha „azt tenni akarnám. Nem volnék nő, ha érteni nem tudnák. De mert az élet sokra tanított, azért óvlak, vigyázz.

Sokáig beszéltek még azután. Györiné most először festé leánya előtt az életet olyannak, a milyennek ő tanulta ismerni s az aggódó anyja szeretetével mutatott rá a sok veszélyre, melynek az ifju leány ki van téve.

testületet mi meg a *közművelődés intézetei iránti áldozatkészség hiányát* kárhoztattuk ugyan azon előkelő testületben

Közérdek vezetett-e mindkettőnk felszólalásunkban, nem tudjuk, magunkról azt hisszük igen, de azért ha nem is értettük meg egymást, Béke velünk.

L. J.

Az érem másik oldala.*)

Most az egyszer úgy kezdem én is, mintha szini referens volnék.

„Ritka műélvezetben részesült f. hó 15-én városunk közönsége. A társulati leányiskola szombati hangversenyét értem, mely úgy erkölcsileg, mint anyagiilag stb. stb.“

Gondolom, ugy kellene folytatnom, ha Szerkesztő Öcsém reám bizza vala a „kis művészek“ előadásának megéneklését. Nem akarok azonban eléje vágni Dalamér vagy Cserhádi tisztelt barátainak, ők értik a módját, osszák ki ott lenni, a vonal alatt az elismerés hervatag virágait, kinek-kinek amint illik, — én addig itt, a lap előkelőbb helyén beszéd tárgyává teszem a gyermek előadást nevelési szempontból, s azon reményben, hogy nem fogok félreértetni sem a szülők, még kevésbé a leányiskola szellemi vezetésére hivatott. általam is igen nagyra becsült tantestület tagjaitól, — bemutatom az — érem másik oldalát.

Nem tagadom, fájo mosollyal olvastam a hangverseny sokat ígérő programját: válogatott műdalok, szindarabok, élőkép stb. S mindezeket előadják 8—12 éves leánykák — miként egy hallgató találó sarcasmussal

*) Közöltük e cikket minden változtatás nélkül, nem azért, mintha annak minden állítását magunkévá tennők, hanem hogy alkalmat adjunk az eszmék tisztázására s módot nyujtsunk a leányiskola tantestületének arra, hogy álláspontját, felfogását ily egyéni vagy lehet általános véleményekkel szemben megvédelmezze. Magunk részéről csak annyit j-gyzünk meg, hogy tudomásunk szerint a leányiskola a hangversenyeket anyagi kényszerűségből szokta rendezni.

Szerk.

Különös rejtély is az a női szív.

Rajongj érte, imádd istened gyanánt emelj neki templomot szivedben s elfordul tőled, talán megvet, mert szive szeretni nem tud. De kerüld csak őt, ne vedd észre szépségét, ne akarj engedni az őt környező varázsnak, sértsd meg hiúságát, s ellened lesz. Kérd meg tőle, mért bántja, ha egy ifju hidegen marad közelében. Kutasd okát, mért sérti, ha barátnőjét boldognak látja, vallasd ki, mért nem bírja szerelmed viszonzni? Meglátod, gyengesége az ok, mely folytonos ellenmondásokra készíti, hiúsága a bálvány, melyért miadent feláldoz. Tud szeretni, tud gyűlölni, ma ez tetszik neki, holnap amaz vivja ki rokonszenvét, egyszer hűszke, jég-hideg, másszor kaczer, tetszenivágyó, S miért? mert nő. S Róza is nő volt. Ő még nem ismeré a szerelem édességét, nem tudta még, hogy az életnek kellemet az az érzelem kölcsönöz, mely két szív kölcsönös vonzódásából támad, csak ösztöne mondatta vele a szavakat, melyek Sándort elűzték tőle. S elítélhetni-e őt azért? Nem, mert a természet ilyenek alkotja.

jégyezte meg, — oly piczi nagyságok, kiket csaknem a dajka öléből vezettek az életet jelentő deszkákra. — A kedves leánykák szereplése tetszett a nagyszámu közönségnek, a tenyerek tapsolástól égtek, s a kis művésznők felé csokrok repültek.

De hát mit szól ehhez a pädagogia? Jellemet neveitünk-e ez által, vagy hiúságot, szellemi ürességet, csillogásvágyat és meghasonlást önmagával úgy, mint a világgal? Ne mosolyogjanak t. hölgyeim e naiv felfogáson. A legvékonyabb hajszálnak is van árnyéka, a legkisebb tett is következmények láncolatát vonja maga után a jellem fejlődésében. Én elhiszem, hogy a jó szülőknek talán tetszett, midőn kis leánykájok, mint egy élő phonograph, oly nagy közönség előtt is vissza tudta adni a kiosztott szerep szövegét. De hát az első hópelyhekben is nem gyönyörködünk-e, s gondolunk-e arra, hogy ezekből fog előállni a lavina, mely rombolólag hat környezetére. A jellemképzésben minden csekély botlásnak szomorú következményei lehetnek. Hiszen e nők, az anyák, kik gyermekeikkel gyermekeconcerteket rendeztetnek, tudhatják legjobban, hogy a gyermek kedélye olyan, mint a viasz, melyen a tükarcolás is nyomokat hágy. Az a leányka, kinek figyelmét most talán pár hétre is elvonták nevelői a komoly tanulmányok irányától, egy csillogó látszat, egy gyermekszinmű betanulásaért, s aki — míg tanítói elismerését oly nehéz kiérdemelnie — ily föllépésével egy nagy közönség tetszését aratja: épen ily módon tanulja el a szellemi ürességet, a látszatot, ezt a csillogó szappanbuborékot, mely műveltségünket mai napság oly felületessé teszi, Minek tömjé ő kis fejét komoly tudományokkal, mikor egy kis divatos czikkkel is annyira hódíthat. És az a gyermek, kinek még álmában is fülebe hangzanak a tapsok, ki még soká, igen soká fog édes gyönyörrel tekinteni az emlékül eltett koszorúra, mint az elismerés babéjára, (mert a gyermekkori emlékek olyan kedvesek!) épen ilyen ösvényen indulhat a jellemet előlő hiúság és kielégítést nem találó vágyak útjára, Aki még ma csak „kis művésznőnek“ képzei magát, s talán környe-

* * *

Menjünk előre egy pár évvel. Sándor, ki időközben soha nem ment haza, elvégezte tanulmányait. Azóta folyton a fülében csegett Róza válasza. Majd 2—3 év múlva. Nem volt egy percze a 6 óv alatt, melyben ne gondolt volna a leányra. Ez vigasztalta, ha bátorságát volt veszítendő, ez ébreszté reményét, ha kétségbe akart esni. Hitte, remélte, hogy odaadó ragaszkodása hűsége állandósága végre meg fogják győzni a lányt igaz szerelméről.

Pár nap múlva leendett vizsgája. El volt készülve s mégis aggódott. Falujában fel volt tartva számára az állás, mert az öreg Győri körülbelül egy év előtt meghalt mégsem tudott nyugodtan nézni az élet elé. Megvalósíthatja-e majd ábrándjait? magáévá teheti-e majd Rózát? 6 év hosszú idő s ki tudja Róza, ki soha nem szerette őt, nem ajándékozta-e el szívét másnak, érdekesebbnek? Végre hogy biztosat tudjon, levelet írt Rózának. Feltárta előtte helyzetét, lefesté ábrándjait s kérte, nyujtson neki reményt, hadd menjen boldogan falujába. A válasz késéért ezért volt nyugtalan ez estén.

(Folytatás köv.)

zete is hízogden ilyen jelzőket ruház rá: felnőttével majd megnépesül agya az ábrándvilágnak egész képcsoportjával s midőn akkor majd nem oly könnyen találja az elismerést, s midőn lelkének képzeletszulte vágyai — mint a meleg pára — jégcseppekké dermednek az élet ridegségén: a munka és életkedv helyett ott lesz már lelkében a meghasonlott kedély és életunalom.

Anyák, nevelők! Olvastátok-e Eötvös Gondolatait? És ha igen, jutottak-e eszetekbe e költő s philosophnak súlyos szavai: „*Legyen elátkozott, ki a gyermeknek akkor, mikor még boldognak érezheté magát, virágok helyett borostyánt mutat.*“ *Cató.*

Városi képviselő.

oct. 15. 1892.

(Folytatás.)

Lapunk mult száma zártakor, a képviselői közgyűlésben előfordult minden tárgyról nem emlékezvén meg, pótlólag ígretünkhöz képest még a következőket közöljük.

Örvedetes tudomásul vétetett azon jelentés, hogy városunk az Európaszerte uralgó felmerült cholera-járványtól mind ez ideig mentes. Felmerült ugyan egyetlen egy gyanus betegedési eset, de az szelid lefolyású s ebben a valóságos ázsiai cholera esete nem constatáltatott, az illető egyén pedig biztos javulás útján van. Mindazáltal a betegség előidézett bélváladék, által első eset lévén, bakteriologikus vizsgálat végett — a felső rendelet értelmében — Budapestre desinfiált üvegtartályban felküldetett s az eredményről hivatalos tudósítás onnan váratik.

Jelentetett, hogy a fogyasztási és italmérés megváltásáról 3. évre szóló s két példányban kiállított szerződés a város által felszereltetett s aláíratott és a további eljárás folyamatba tétetett. Az üzlet megkezdésekor előállandó szükséges teendők teljesítésére s az ügyvitel megállapítására egy öttagú bizottság választott, ugyanazon tagokból álló, kik már előbb is a városi tanács segítségére lettek kiküldve. Most annál inkább kétszeresen szükségeltetik az ovatos eljárás, mert a jelenlegi megváltási tőke (49,822 frt 19 kr.) az előbbeni haszonbérleti összegnél nagyobb, s a m. kincstár ellenébeni számadás vezetése korrektebb eljárást igényel.

A községi pénztárak rendkívüli vizsgálatáról szóló előjárói jelentés tudomásul vétetett. Tapasztaltatván azonban azon hátrányos esemény, hogy a kórház és apoldai alaptökék, kivevők hiányában, a kívánt s már előbb leszállított 7. száztólival sem hasznosíthatók, és hogy az árvapénztári pénzek a takarékpénztárnál csakis 4. száztólival, tehát a tartalék pénzalap nagy kárával kezeltetnek: ezért a városi tanács utasított, hogy e tárgyat saját körében érdemlegesen megbeszélve, a teendőkre nézve jövő január hóban tartandó gyűléshez okadatolt véleményét beterjessze.

A vörös kereszt című orsz. egyesület választmányának ismeretes, azon felhívására, hogy az esetleges háború esetén vagy más-kint előidézhető tömeges sebesüléseknél, községünk hajlandó-e és hány kisebb mérvű sebesülteket ápolás végett elfogadni? Ez ügyben az ily humanus czél előmozdítása

czéljából kijelentetett, miként városunkban 150—200. sebesült a befogadásra számíthat, miről a megkereső választmány szokottan értesítettet.

Végül bemutattatott a közgyűlés tagjai előtt azon üdvözlő felirat diszplédánya, mely Kossuth Lajos nagy hazánkfiához, az aggastyán hontalanhoz, születésének 90-ik évi fordulója alkalmából a mult gyűlésből felterjesztetni határozottatott, lévén egyuttal a most tisztelt aggastyán városunknak régebben megválasztott diszplégára is. — A diszpléat nagy quadrát velin papíron írva s bőrkötésbe foglalva, középen kívül K. L. aranyozott monogrammal ellátva, valóban remek kiállítás, s Morzsányi az letéből került ki. Ezen díszes könyvalaku aranyozott körszegélyekkel ellátott példány csakis 50 frtba került. — A távirat a jövő postával, a közönség nevében a város bírása s első jegyzője által aláírottan s a város viasznyomatu pecsétjével ellátottan, — a nagynevű hontalanhoz Olaszthonba, Turinba fog elküldetni.

Felhívás előfizetésre.

Az októberi negyed elején új előfizetést nyitván lapunkra, kérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek azt mielőbb megújítani, nehogy a lap küldésében zavar támadjon.

Elfizetőink az új évnegyedtől kezdve: a következő kedvezményekben részesülnek.

Egész éves előfizetők. A ki egész évre előfizet és az előfizetési összeget (5 frt) egyszerre küldi be: az a „Budapest“ 1893. évi képes naptárát, ezenkívül egy díszes hármás szinnyomatú fali naptárt egészen ingyen kap.

Féléves előfizetők. A ki félévre fizet elő s az előfizetési összeget (2 frt 50) egyszerre küldi be: az a „Budapest“ 1893. évi képes naptárát ingyen kapja.

Negyedéves előfizetők. A ki negyed évre fizet elő s az előfizetési összeget (1 frt 25) egyszerre küldi be: az az 1893. évi kis képes naptárt kapja egészen ingyen.

A naptárak bérmentes elküldése végett, minden rendelő sziveskedjék a naptárért 10 kr. portóköltiséget az előfizetés megújításánál beküldeni.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küldünk.

Czím, a melyen az előfizetések küldendők:

A „SZARVAS és VIDÉKE“
kiadóhivatala.

MI UJSÁG?

— **A főispán beiktatása.** Jantsovits Pál alispán Tallán Béla, új főispántól kapott távirati felkérés folytán szombaton Budapestre utazott, hogy a beiktatási napra s egyéb részletekre nézve megállapodásra jussanak. Jantsovits alispán hétfőn tért vissza Budapestről s Tallán Bélának Békésvármegye székébe leendő installálása

november 3-ikán, szerdán fog megtörténni. A főispán Gyulán fog állandó lakással birni s s Gyulára november 2-án érkezik, a midőn is Mező-Turon az állomásnál Szarvas község előjárósága, Gyomán, Mezőberényben, Békés-Földváron, Csabán, az előjáróságok fogadják ünnepélyesen és üdvözlik az új főispánt. Gyuláról az új főispán másnap. november 4-én Szentésre utazik, hol a csongrádmezei főispáni székbe való hivatalos és ünnepies beiktatása november 5-én történik meg. Az új főispánt Békés-Gyulára és Szentésre, az ünnepies beiktatásra Somogyvármegye 6—8 tagu küldöttsége kíséri el.

— **Gyász eset.** Bárány Miklós városunk egyik köztisztelőben álló kereskedője hunyt el a héten régóta kinozó szívbaja daczára mégis váratlanul bekövetkezett halállal. A kik ismerték a megboldogultat, őszintén sajnálják benne a jólelkű embert, ki rosszat senkinek sem tett, sajnálják a korán kioltott ifju életet, melynek virágai már régen hervadóban voltak. Temetésén, mely f. hó 19. d. u. 3 órakor volt, részt vett a város közönségének nagy része. Koporsójára az édesanyán, testvéren rokonon, szerető nőn és gyermekeken kívül koszorút tettek a kereskedők és a megboldogultnak megédei is. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak őszinte fájdalommal és mély gyásztól megrendített szívvel tudatjuk úgy saját, mint számos rokonaink nevében, a felejtetetlen férj, apa, fiu, testvér, vő, sógor és unokatestvér Bárány Miklós kereskedőnek f. é. okt. 18-án reggel fél 5 órakor életének 36-ik, boldog házasságának 6-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. é. október hó 19-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. ó temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 20-án d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatattani. Szarvason, 1892. október 19. Áldás és béke poraira!

— **Tűzoltó gyakorlat.** A szarvasi önkéntes tűzoltó egyesület f. hó 23-án, ma délután 4 órakor diszgyakorlatot tart a piaztéren, melyre a város lakossága tisztelettel meghívatik. E gyakorlatban a tűzoltók teljes felszerelésben vesznek részt, este pedig 7 órakor közvacsorára gyűlnek a Bárány vendéglőbe. A gyakorlat műsora 1., Kivonulás a városházától kivont szerelvénynyel. 2., Rendgyakorlat. 3., Iskolaszerezés 3 fecskendővel egyszerre. 4., Jelképes éjjeli tűztámadás 3 házra. 6., Torony-égés. Kedvezőtlen idő esetén a gyakorlat egy hétre elhalasztatik, a közvacsora azonban minden esetben ma tartatik meg.

— **Az önkéntes tűzoltóság** által ma rendezendő bankett részvételi díja — hogy az egyesület a tulságos költségektől megkíméltessek — 1 frt lesz.

— **A jótékony célú előadásnak,** melyet a helybeli társ. polgári leányiskola f. hó 15-én rendezett, anyagi eredménye a következő: Összes bevétel 184 frt 45 kr., összes kiadás 47 frt 14 kr. marad tehát tiszta jövedelmül 137 frt 31 kr. — Felülfizettek: Özv. Félix Ákosné 5 frt, Dobos Adolf 2 frt 20 kr. Korik János 2 frt, Ko-

ren István 2 frt, Blaskó Pál 1 frt 60 kr., Mikulay Mihály 1 frt, Török Károly 1 frt, Lusztig Miksa 1 frt, Medveczky József 1 frt Mázor Elemér 1 frt, N. N. 1 frt. Varga József 80 kr, Páczai Mihály 50 kr. Wolf Gyula 50 kr. Deutschenschmidt János 50 kr. Áchim Ádám 40 kr, Salacz Ferenczné 40 kr, Szemethy Géza 40 kr. Bárány Béla 40 kr, Opauszky István 40 kr, Póhl Károly 40 kr. Nemtusák Flóris 25 kr, Kristoffy Dezső 20 kr. Lányi Gusztáv 20 kr, Kolpaszky N. 20 kr, Liska János 20 kr, Zuberecz Pál 20 kr. Sziráczy Gyula 20 kr. László Béla 20 kr. Oláh Miklós 20 kr. Szemian Dénes 20 kr. Dancs Szilárd 10 kr. A tanügy és iskolánk eme lelkes barátainak, valamint általában a nagy közönségnek és sajtónak is ama szives támogatásért, melylyel e szép eredményt biztosíták, örömmel mond ez uton is köszönetet a *Tantestület*.

— **Kik voltak ott?** Bizony avval is be kellene számolni, hogy a leányiskola hangversenye után kinek volt kedve táncolni? Azonban e czélből kiküldött külön tudósítónk elég gondatlan velt s a jelenvolt hölgyek névsorát nem jegyezte fel. Midőn kérdőre vontuk ezért, azt felelte, hogy eléggé bánja ő ezt, de 2 szép szem tüze annyira elbűvölte, hogy nem jutott ideje másokat is meglátni. Épen azért, kedves hölgyeim, ne karagadjanak ránk ezért, majd máskor helyre pótoljuk azt, a mit most elmulasztattunk. — Milyen volt az a mulatság? Arra nekünk bajos felelni. Jó is, rossz is. A ki azt szereti, hogy repüljön végig a termen, s nem nézi azt, kit szoríthat dobogó szívéhez, az jól mulathatott, mert a táncz hajnali 3 óráig tartott. — De a kinek szívében oktalan vágyak élnek, a ki nem a tánczért tánczol, s csak a tánczos, vagy tánczosné társaságát keresi: az — talán akadt olyan is — rosszul mulathatott. — Kedve volt mindenkinek legalább mutatta, s mi kell egyéb az élethez: Táncz, mulatság, dal, zeneszó, a többi mind semmi. A jó kedv forrása az élet boldogságának.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli társ. polg. leányiskola tantestülete kedves kötelességének tartja ez úton is hála köszönetét nyilvánítani *Gollán Samu* úrnak, ki fáradhatlan, tapintatos, szakértő rendezésével, *Szendé Emília* úrnőnek, ki szavallatával, *Benka Gyula*, főgymn. igazgatónak, ki zongorajátékával biztosítá az előadás erkölcsi sikerét. Ugyancsak hála elismerés illeti *Salacz Ferenczné. özv. Szlovák Jenőné* úrnőket. Ngs. *Havidr Dániel, Bugyis Andor, Medveczky József, Szüle Kálmán* urakat valamint a szinköri részvénytársaságot kik az előadásnak egyrészt erkölcsi, másrészt anyagi sikerét fokozták. *Az igazgatóság,*

— **Halálozás.** Csizsár János, esküdt neje, Pilch Etel élete 56-ik, házassága 35-ik évében f. hó 15-én este 10 órakor elhalt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 17-ikén ment végbe. Béke porainak.

— **Gazdák figyelmébe.** A kunszt-mártoni november 6-án tartandó országos vásár alkalmával a honvédek részére lovakat fognak vásárolni.

— **A kolera B.-Csabán** már 2 áldozatot szerzett. Az egyik Szakál nevű közhuszár, ki utközben lett rosszul s Csabán visszamaradt. A második Munkácsi Pálné, egy vasuti munkás 38 éves felesége, ki a vasutnál levő egyik kút vizét használta ivásra, melyet, mint constatáltatott, Szakál közhuszár inficiált. A kút lezárták s a

megfertőzött házat rendőri felügyelet alá helyezték. — Munkácsiné halálát 6 árva siratja. A „Békésmezei közlöny“ ezek számára könnyöradományokat gyűjt.

— **Utószemle.** A közös hadseregbeli tartalékosok, kik a rendes szemlérről elmaradtak, utószemlére november 16-án B.-Csabán tartoznak megjelenni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Vaskohi kir. jbiróvá lett kineveztetésem folytán a szarvasi kir. jbiróságnál majd nem 16 éven keresztül elfoglalt albirói állásomat s vele együtt Szarvas városát is elhagyván, fogadja a tekintetes szarvasi és vidéki ügyvédi kar s mindazon egyesek, kik engem a hivatalos életben jóakarattal támogattak, a magán életben pedig szives barátságukkal megtiszteltek. Hála köszönetemet. Okt. 22. Kovács Sándor.

— **A szarvasi vadásztársulat** mára körvadászat tartását tüzte ki. Találkozás reggeli fél 9 órakor az orosházi ut mentén levő kis ráta sarkán. A társulatnak jelenleg 24 tagja van.

— **A megyei utak** készítésére és kezelésére vonatkozó 1893—94-ik évi költségelőirányzat a község házában van közszemlére kitéve.

— **Gyomai kékszakál.** Balogh Ferencz gyomai lakos, daczára, hogy 104 év nehezedik fejére, a napokban kilenczedik menyasszonyával, egy 40 éves nővel akarta a házasság rózsalánczát egybefűzni, azonban a lelkes az agg vőlegény gyermekeinek kérelmére nem teljesítette az esketést. Balogh már nyolcz törvényesen megesküdött feleséget kísért ki az örök nyugalom helyére. A szenvedélyes vőlegény utólag tultette magát az egyházi áldáson, mert kilenczedik feleségével most vadházasságban él.

— **Az aradi ügyvédi kamara** közhírré teszi, hogy ismeretlen helyre eltávozott Lupkovics János, volt szarvasi ügyvéd a kamara lajstromából kitöröltetett.

— **Mennyi szivar kelt el a múlt esztendőben?** A pénzügyminiszteriumban a dohánybeváltási és gyártási számvevő osztályok által készített, érdekes kimutatás szerint a dohány- és szivarfogyasztás hazánkban még mindig emelkedőben van s csak a múlt évben is közel hat százalékkal (5.9-százalékkal) haladta túl az előző évi fogyasztást. Elkelt pedig a múlt évben a magyar korona országainak területén:

462.404,793	darab	általános
12.997,769	„	különlegességi szivar,
404.974,081	„	általános,
9.390,260	„	különlegességi szivarka,
15.168,188	kilogr.	általános,
164,823	„	különlegességi pipadoh.
73,094	„	általános,
101	„	különlegességi burnót,

összesen 18.550,301 kilogramm dohánymenyiség (szivar, szivarka, dohány, burnót), a mi az előző évi 17.511,997 kilogr.-hoz képest 5.9-százalék emelkedést mutat. Az emelkedés kisebb-nagyobb mértékben a dohánygyártmányok mindenik neménél jelentkezik, csakis az általános havanna szivaroknál s az általános burnótnál találkozunk csökkenéssel.

— **Nem mulaszthatjuk el** a mostani kolera járvány ideje alatt ama körülményt felemlíteni, hogy a *cognac* a legalkalmasabb óvszer ezen betegség elleni védekezésben. Különös figyelemmel legyünk arra, hogy olyan *cognacot* vegyünk, melynek minősége elősmert jó, mert csak úgy érhető el a kívánt eredmény. Tekintetbe véve, hogy

a Gróf Keglevich István féle promontori *cognac* már az 1886-ik évi kolera járvány idejében sikeresen használtatott, és eddigelő csakis diszoklevelekkel lett kitéve, ezen gyár termékeit kiválóan ajánlhatjuk, miután ez Ausztria-Magyarország legnagyobb és legregibb *cognac* gyára.

Báli selyemszöveteket méterenkint 55 krtól 9 frt 85 krig (mintegy 300 különböző árnyalat és színben) szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek Svájcba címzett levelekre 19 kros bélyeg ragasztankó.

VEGYES

— **Az ázsiai kolera** a természet egészségügyi biztosja. Így nevezi el a fekete halál rettegett járványát egy szellemes angol folyóirat és azt mondja, — ami paradoxonnak látszik, de igaz — hogy e borzasztó járvány föllépése és el-ellátogatása igazi áldás az emberiségre. Az ázsiai kolera úgy kell tekintenünk, mint modern egészségügyi viszonyaink megalkotóját. Bárhol kezdjen is az egészségügyi tanácsok, bizottságok és hatóságok buzgalma csökkenni, és ne teljesítse kötelességét: a kolera mint a természet egészségügyi inspektora, megkezdje körutját és figyelmezteti az embereket a közegészség tekintetében szükséges teendőkre. Abban aligha fogna valaki kételkedni, hogy a kolera sokkal több életet ment meg, mint a meunyt áldozatul ejt. Aligha van Európában főváros, melyet a kolera-tól való félelemből ne tettek volna tisztábbá, rendezettebbé, s ennek folytán lakhatóvá és egészségesebbé. Mindnyájan kitisztítjuk lakásunkat, házunkat, eltávolítunk minden piszkot, szennyet, büzt, gondoskodunk egészséges vízről és valóságos irtó háborút viselünk a tisztaság ellen, Valóban meglepően illusztrálja ez azt, hogy mekkora haszna van az emberiségre nézve a szenzációnak még gazdasági és egészségügyi tekintetben is. A kolera, tényleg, egyike a legkevésbé halált okozó ragályos betegségeknek, ha a betegségek halálosságát az okozott halálesetek száma fejezi ki. Van egy csomó más betegség, mely évről évre megöl tizszerannyi embert, mint a kolera, csak hogy azok szerényen, csendben, minden nagyobb zaj, föltűnés és szenzáció nélkül viszik véghez munkájukat. Innét van, hogy azok a betegségek csak ölnek, ölnek, mindig ölnek — de nincs belőle semmi haszon. Hanem a kolera, ha megjelenik, rögtön a legnagyobb feltűnést, szenzációt idézi elő, és pedig a legkisebb számú emberi élet árában, s több jót okoz szenzációs körutjával három hónap alatt, mint az összes többi betegségek ugyanannyi esztendő alatt. Az újságírók tudják ismeltatni a kolera-nak ezt a tulajdonságát: a szenzáció-hajlászt. Ezért becsülik meg annyira, hogy egész hasábot meg lapokat írnak felőle, csak hogy a kolerapanikot fűtartsák. Ha nem így volna, akkor azt a módot, mellyel a kolera-t tárgyalják, nagyon is kegyetlennek kellene tartanunk.

Irodalom.

A német szépirodalmi lapok ellen melyek még mindig óriás számban özönlik

el hazánkat, erős küzdelmet folytat a „Magyar Nők Lapja“ a melynek legújabb (42-ik) száma is arról tanuskodik, hogy e hazafias törekvésben a legjobb írók támogatják. Gyönyörű költemények vannak e számban Zemp-léni Árpádtól, Kulcsár Ferencztől, Pajor Istvántól. Érdekes „Az új köpeny“ Komor Gyulától; „Leánynező“ elbeszélés B. M.-tól „A miről beszélnek“ Omegától; „Az utolsó elbeszélés“ Brankovics Györgytől; „Modern asszony“ Turgony Endrétől; „Kurucz szép asszonya“ Kovács Laurától; „A cselédkérdés“; „Arany háló regény“ Vörös Juliánától. stb. sziv nemesítő olvasmányok vannak a havonként megjelenő „Lugas“ című gyermeklap mellékletében is. Azonfelül havonként „Tükör előtt“ cz. divat-mellékletet is adunk. Midőn „Magyar Nők Lapját“ a legmelegebben ajánljuk olvasóink pártfogásába, megjegyezzük, hogy mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, kik eziránt hozzá (Budapest, Kishid-utca 9.) levelező lapon fordulnak.

Az Ország-Világ, a legelterjedtebb, s Benedek Elek által kitünően szerkesztett szépirodalmi lap 41-42-ik száma mint önálló füzet is megjelent. A füzet érdekes tartalmából felemlítjük a következőket: Nadia Georges Nazim regény. Késő bánat (költemény), Heltai Jenőtől. A Berendy-kastély, Szépfaludy Ö. Ferencztől. Budapesttől Turinig, Hentaller Lajostól. Drámák a magyar történelemből, Sebesztha Károlytól. Politikai xóniák, Torkos Bélától. A világjáró angol, Gárdonyi Géza humoros regénye (folyt.) Mariánna délen, költ. (Tennyson), ford. Prém József. Bachus haldoklása (költ.), Torkos Bélától. A kiállhatatlan, Saimon Ödöntől. Divatos babonák. Renan Ernő. A nemzeti színház Bécsben. Gajzágó Salamon. Hieronymi Károly. Küry Klára. Salamon Ferencz, Tennyson (arczképekkel). A bécs-berlini versenylovaglás győztesek arcznépei. A hét-ről cím alatt Székely Huszár tárczái igen érdekes képet adnak a hét eseményeiről, a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és a külföldi ontosabb társadalmi vagy művészi eseményekről, a divatképek a legújabb francia minták után készülnek; a képek pedig a haza és külföld jelesebb festőinek remekművét mutatják be. A kiváló és gazdag tartalom mellett díszes kiállítása és olcsósága teszi még ajánlóbbá e lapot, melyhez most a Kimmach L. „Megállj!“ cz. festménye után készült igen szép műmelléklet van csatolva. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, egy óra 70 kr. Egyes szám ára 16 kr., kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.)

CSARNOK.

A polgári leányiskola hangversenye.

A helybeli polgári leányiskola tantes-tülete az intézet tanszereinek gyarapítása javára f. évi október hó 15-én jótékonyczeln előadást rendezett. Az idő kedvezett s már e körülmény maga is biztosította a sikert, mert dicséretére legyen mondva a mi műpár-

toló közönségünknek: a jótékony czél iránt meg van benne az aldozatkészség s inkább félre teszi magasabb művészeti igényeit, sem hogy gyermekeinek szárnypróbalgatását meg ne tekintse. Mert a gyermekek ünnepe volt az az előadás s a programnak is két fő pontját a leány-iskolai növendékek által előadott két színmű képezte.

A leány-iskolai és főgymnasiumi növendékekből alakított vegyes kar lépett először a színpadra s egymás-után két ének-számot énekelt; gyönyörű ária volt mindkettő s ha betanításuk sok fáradságába került is Varga József zene-tanár úrnak, úgy hisszük, ő maga is elégtelen hallgatta a lányok s fiúk szépen összecsendülő énekét.

A gyermekkar éneke után következett Benka Gyula és Varga József urak zongora s harmonium játéka. Hogy-e program-szám a magasabb műgényeknek volt szánva, arra már a két szereplő neve is elegendő garantiát nyújtott, a két hangszernek szokatlan együtt-működése még inkább fokozta az érdeklődést. Szinte mondhatnók: sietett is a közönség azt az előbb félretett magasabb műizlését újból elővenni, hogy kellőképen élvezhesse, mint sétálnak együtt szépen karonfogva a fürge lépésű zongora-hangok a lassú járású harmonium-hangjaival; harmoniába hozta őket a két művész keze. Két darabot adtak elő: Mascagni: Intermezzo symphonico-ját és Wagner „Lohengrinjéből“ az „Elsas Traum“-t.

Ezután következett az első szindarab Lőcsei Emma „Amanda vagy Juczi“ című egy felvonásos vígjátéka. Igen alkalmas szindarab fiatal leánykáknek. A darab alapeszméje az, hogy a helyes leány-nevelés a műveltség követelményi mellett súlyt fektet a gyakorlatiaságra, a háziasságra is. Felleginé (Wolfmann Aranka) a női, francia műveltség egyoldalú képviselője, Mezeyné (Dimény Juliska) pedig csak magyar gazdasszony. Szerencsétlenségünkre ezek testvérek, ki kellene őket békiteni. E nehéz szerepre vállalkozik Kéryné (Ponyiczky Gizella) leánya, Erzsike (Eszes Ilona), kinek ebben segítkezik Róza barátnéja (Mihályi Emma). Mezeyné és Felleginé Kéryéknél találkoznak s Erzsike felhasználja az alkalmat s kibékíti őket, ez azért is könnyű, mert őt sem Felleginé nevére Amandának, sem Mezeyné nevére Juczinak, hanem édes anyjuk nevére Erzsikének keresztelték, no meg Erzsike mindeniknek tud a szája ize szerint beszélni. A szereplők jól betöltötték helyüket; Eszes Ilonka igen kedves békítő Erzsike volt.

A program 4 száma Szendy Emília urhölgy szavalata volt. Igen szép és kedves színpadi jelenség ő s mindjárt megjelenését is zajos taps fogadta. Tompa Mihály „Hajnalka“ című virág regójét szavalta. Szende egyéniségéhez igen alkalmas darabot választott s a szegény hajnalka bús-vig sorsának elregélése mindvégig lekötve tartotta a közönség figyelmét. Különösen élénken volt előadva a csábító napnak és a szerénykedő hajnalkának párbeszéde. A közönség zajosan megtapsolta a sikerült szavalatot s előadóját másodsor is a lámpák elé hívta.

Ötödik szám alatt következett a másik szindarab: „Az önféjű lány.“ Egy 3 folvo-

násos tündéres, tehát látványos színmű; kicsiny is a meséje: Földesinek (Józsa Jolán) van egy jó leánya, Margit (Pásztori Berta) és egy önféjű leánya, Róza (Stein Matild) meg egy szobalánya, Teréz (Blaskó Julianna). Az önféjű makrancos Róza sok keserűséget okoz anyjának, végre Teréz, a szobaleány azt ajánlja neki, hogy varázs gyűrűjével hívja segítségül Tündér Ilonát (Benka Ilona) a kinek aztán koboldjaival (Salacz Elemér és Szlovák Jenő) és Vadvirág (Grosz M.) segítségével sikerül is a rossz lányt jó útra téríteni. A fő szereplő, (Stein Matild) igen sikerülten játszotta a makrancos Róza szerepét; Blaskó Juliska is nagyon jóízű Teréz volt. Igen kedves jelenet volt Benka Ilonának, mint Tündér Ilonának megjelenése az ő apró tündér seregével s két fiatal öreg koboldjával. Az összjáték ugye színdarabnál mint az elsőnél, valamint a rendezés a közönség teljes elismerésével találkozott; ezért az est sikerének oroszán része a rendező Golián Soma jegyző urat illeti, aki fáradságot, időt nem kimélve mindent megtett, hogy az előadás jól sikerüljön. Hogy mennyi munkája volt, azt az ítélet meg, aki az első próbát s magát az előadást látta.

Utolsó program szám volt Sonderland festménye után rendezett „Büvész az iskolában” című előkép. A csodálkozó kicsinyek sokféle positurája igen mulattatóvá tette ezt is.

A hangversenyt rögtönzött táncmulatság követte, mely éjjel után 3-ig tartott.

Felelős szerkesztő:

Liska János.

Kiadó és laptulajdonos:

Sámuel A.

NYILTTÉR*)

Mindazok, kik felejtethetetlen férjem elhunytával alkalmával részvétük nyilvánításával fájdalommal enyhíteni iparkodtak s kivált a helybeli kereskedők, kik kartársuk iránti elismerésüknek oly szép módon adtak kifejezést, fogadják ez uton hálás köszönetemet.

Szarvas, 1892. október 21-én.

özv. *Bárány Mária* né.

Biztosítás kolera-halál esetére.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság.

BUDAPESTEN

kolera-halál esetére **30 forint** dijellenében, 3 hav, tartamra

5000 o. é, forint

azaz ötezer forintot biztosít, minden előleges bevallás és orvosi vizsgálat nélkül, bárkinek a ki a 20 éves kort már túlhaladta s még 65-ik életévét be nem töltötte. A biztosított összeg a biztosított fél hátrahagyottjainak késedelem nélkül kifizetetik, ha a biztosított a kikötött határidőn belül bárhol, koleraiban halna el. A biztosítási kötvények a társaság főügynökségeinél vagy megbízott ügynökeinél rövid uton, azonnal kiszolgáltatnak, egyedül az kivántatván meg, hogy a biztosítani kívánó fél kötvényét személyesen vegye át. Egyazon személy jelen módozat szerint 10.000 frnál többet nem biztosíthat. A társaság ezen biztosításokról külön számol el s az esetleg elérendő tiszta nyereség felét a szegénysorsu kolera-árvák segélyezésének céljaira a m. kir. belügyminiszteriumnak adja át.

Budapest, 1892. október havában.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság.

Bővebb felvilágosítást nyújt

A B.-SZARVASI FŐÜGYNÖKSÉG

SOMOGYI ELEK.

Jelenleg itt időző **Iványi Gyula** felügyelővel ily biztosítás meg is köthető.

*) E rovat alatt közlöttékét nem vállal felelőséget a Szerk.

Ezennel közhirre tétetik, hogy a liferalásokból kimaradt **3000** darab nagyszerű, ugynevezett,

„HUSZÁR” ló-pokróc

gyors pénzsükség miatt a gyári áron alól adatik.

Ezen kitűnő pokrócok 190 cm. hosszúak és 120 cm. szélesek, színes csikokkal vannak ellátva

vastag mint a deszka, meleg mint a bunda.

darabja párja

1 frt 68 kr. || 3 frt 30 kr.

finomabb urasági lópokrócok vastag meleg színes kivitelben

darabja 2 frt 50 kr.

Továbbá 1000 drb. finom meleg téli vastag

férfi polgár kabát

minden színben és nagyságban

CSAK 2 FORINT.

Minden tárgy csak 95 kr.

- 1 bronz óra pontos szá- 6 törülköző, erős sző- bélyezésű jól járó bel- vésű. méter hosszú fesszerkezettel 95 kr. hértett minőség 95 kr.
- 1 aranyszórt óraláncz. 1 drb. fin. abro-z v. az- finom tömör disz-esen- taiterítő, fehér v. szí- gélékkel 95 kr./nes kivitelben 95 kr.
- 1 hét negyed nagyságu 1 div. kialakítású szép, finom, meleg téli női színi kész nagy ügy- nagykendő rojtal 95 kr. terítő rojttokkal 95 kr.
- 1 téli sapka, göndör sa- 2 drb. szép nagy szalon- lyem asztrakán imitáti- gyertyatartó, fin. britt. óból bélelve, 95 kr. ezüst k'vit. 95 kr.
- 12 drb. zsebkendő, fi- 6 drb. evőkanál. örökké- nom színes segély meg- mint az züst maradun- felelő nagyok 95 kr. dó, Phönichből 95 kr.
- 1 drb. selyem fejre való 6 drb. villa, örökké- kendő minden szín. 95. mint az ezüst fehér ma- radandó, Phön. 95 kr.
- 1 műtájték pipa, deb- cezeni, makra, csikós 3 drb. asztali kés, erős, Rákóczi alakú 95 kr. tartós, aczél penge ezüs- 1 valódi tájték szivar- tós nyéllel 95 kr.
- 1 cigarettá szipka bír- 12 drb. kávéskanál hu- sony tekban 95 kr. sonló 95 kr.
- 6 pár férfi harisnya, me 1 drb. levestedő nagy- leg, téli, erős és tartós kanál 95 kr. minő-égül 95 kr. 1 női alsószoknya, me- 6 asztalkendő, fehér leg téli, diszkötésű ki- vagy színes kivitelben/vitelben csikokkal 95 kr. kellő magys. 95 kr.

Megrendeléseket postaután- véttel vagy a pénz előleges be- küldése mellett eszközöl a

Bécsi áruház a „magyar koronához”

Wien, Margarethen, Rüdigerasse 119.

Emlékezzünk

meg szereteteinkről és tegyük sirjokra

SZÉP KOSZORÚT

amit olcsón és nagy választékban
szerezhethünk meg:

SZÜLE KÁLMÁN

koporsó-raktárában.

Máriaczei Gyomor- cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújtás, savanyú felbűlés, hasmenés, gyomorfájd. felesleges nyálkákivá-
lasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hatékony gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyo-
mortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok
és hámorholdaknál.

Említett bajknál a **Máriaczei gyomor-cseppek**
ávek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizo-
nyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással
együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek bur-
kolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával
(C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.
A **Máriaczei gyomor-cseppek** valódiak kaphatók.

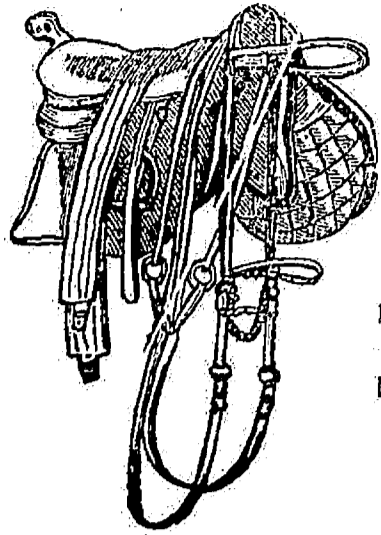
Szarvason: Bugyis Andor gyógyszerháza
Kunszentmártonban: Szilárdffi Károly, Körös-
Ladányban: Jakó Jenő gyógyszerháza.

**Magyar Francia biztosító rész-
vénytársaság Budapest.**

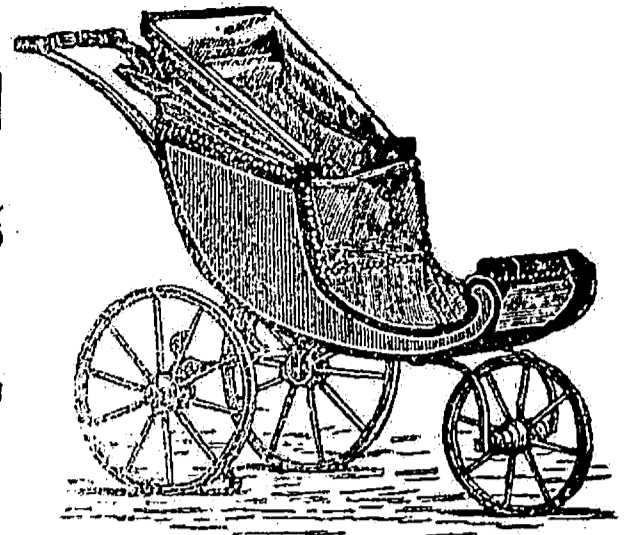
Elfogad biztosítási ajánlatokat: élet, tűz, jég és balesetekre. Biztosítási feltételei és díjszabályzatai mindazon elveket magukban foglalják, melyeket a biztosítási számításoknak alapjául szolgáló tudomány mai előre haladott állása lehetségessé tett s ezek által a lehető legnagyobb előnyöket nyújtja a biztosító közönségnek kiváló figyelmet fordít a közjólét szempontjából rendkívüli fontossággal bíró **életbiztosítási** ágara hogy ezt a szerényebb anyagi viszonyok között levők körébe is meghonosítsa az összes hazai társaságok között elsőtül vezette be az életbiztosítást heti 10 krajczáros befizetéssel.

A társaság kezességi tőkéje meghaladja a hét millió forintot. Az 1880—1890 éveken kifizetett kártérítések összege ötven millió forint.

Képviselőség Szarvason:
Réthy Sándor urnál.

Flechs Zsigmond
nyerges és kárpitos
Bécs, II Tempelgasse 4.

Ajánlja legszolidabb és legolcsóbb bevásárlási és kijavíttatási műhelyét és mindennemű

kocsi és kárpitos

munka elkészítésére vállalkozik.

Batárokat kárpitos áthuzattal finom és legjobb posztóból csinosan kiállítva 60 frt. feljebb.

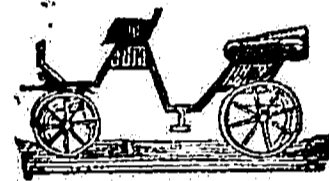
Legjutányosabb és legolcsóbb bevásárlási forrás, mindennemű

kárpitos munkáknak

diszítésére vállalkozik

Vidéki megrendelésekhez kívánatra munkáit kész szolgálatra ki is küldheti.

Jó munka és izléses kivitelért garantíroz

Vidéki megrendeléseket leggyorsabban és legpontosabban eszközöl.

1—12

Emlékezünk kedves halottainkra!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy raktáramat

MINDENSZENTEK NAPJÁRA

mint a mult évben, ugy az idén is felszereltem igen izléses kiállításu

SIRKOSZORÚKKAL

Különösen ajánlhatom az általán kedvelt bádoglevelű koszorukat porcellán virágokkal, ugy szintén koszorukat természetes, szárított és művirágokkal.

Megrendeléseket pontosan, — csomagolást nem számítva eszközöl

Nyacsik Soma utóda

B.-Szarvason.

Sirkoszorúk gyári áron!

Sirkoszorúk gyári áron!

1—2

S tegyük sirjokra díszes koszorút!